

Motion till riksdagen 2025/26:1127

av **Ulrika Heie (C)**

Ranstad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge SGU (Sveriges geologiska undersökning) i uppdrag att ansvara för miljökontrollen vid Ranstad och att säkerställa att inga oönskade miljöeffekter uppstår i framtiden från den nedlagda uranutvinningsanläggningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att SGU även bör få i uppdrag att se över möjligheten att förvärva den mark som behöver skyddas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Under årens lopp har jag som riksdagsledamot deltagit i möten, haft telefonsamtal och tagit emot skrivelser som beskrivit en stor oro för miljön runt berget Billingen och framtida miljökonsekvenser av den uranbrytning som skett i området utanför Häggum, Skövde.

I slutet av augusti förra året hölls ett välbesökt möte i Häggums bygdegård där dagens situation gicks igenom. Budskapet var: Det händer för lite och nu ökar också oron eftersom regeringen lyft frågan om att riva upp lagstiftningen om förbud mot uranbrytning i Sverige.

I somras var det ånyo ett möte i Häggums bygdegård då frågan om att tillåta uranbrytning i Sverige drivs av Tidöregeringen och att man därtill hotar att ta bort det kommunala vetot. Detta har ytterligare ökat oron, och hotet mot ny brytning är överhängande.

Ranstad och uranbrytningen där under några år på 60-talet har en lång historia och det har skrivits mycket om vad som behöver göras. Sedan 1990-talet har efterbehandling av industriområde, dagbrott och avfallsdeponi pågått. Den verksamhet som pågått under bara några år kommer att lämna spår för all framtid och ge miljöpåverkan. I länsstyrelsens skrivelse från 2015 med diarienumr 575-39748-2015 kan

man läsa: Under efterbehandlings gång har det framkommit att även om den fysiska efterbehandlingen kan slutföras så finns ingen part som kan ta ansvar för området på lång sikt. Eftersom framförallt avfallsdeponin, den så kallade lakresthögen, innehåller ett avfall som består av processat material som inte är stabiliserat pågår det kemiska processer i högen som kan få effekter långt fram i tiden. Om sådana effekter uppstår måste det finnas någon som tar ansvar för dessa.

Uranutvinningen i Ranstad var främst en statlig angelägenhet. Därför bör staten ta ansvar för både kontroll och eventuella nödvändiga åtgärder i framtiden.

Staten bör också överta den mark där lakresthögen ligger. Detta område avser länsstyrelsen att skydda för framtida ingrepp genom att besluta om miljöriskområde. Under lång tid hände ingenting trots länsstyrelsens skrivelse, så länsstyrelsen i Västra Götaland har nu skickat in en ny skrivelse som andra aktörer anslutit sig till. Nu finns det förhoppningar om att något ska ske men vis av erfarenheten har inte mycket hänt på många år så därför krävs att alla driver åt samma håll med målet som anförs ovan i beslutsförslaget. Det finns en stor oro i bygden för vad som kan komma att ske när det gäller läckage ut i olika bäckar och hur det också kan komma att påverka t ex Hornborgasjön inte långt därifrån. Därför bör regeringen skyndsamt se över säkring av framtida ansvar för miljökontrollen. Det är orimligt att det ska ligga på en enskild person som idag äger området och driver verksamhet där.

Ulrika Heie (C)